

2019-03-0512

Regionstyrelsens underlag för plan och budget 2020

Inledning

Som en del i regionens planeringsprocess lämnar regionstyrelsen förslag till regionplan 2020-2023 och budget 2020. Beslut om regionplan och budget fattas av regionfullmäktige.

För beredningsarbetet ombeds varje nämnd och styrelse att lämna underlag i syfte att inom kända ekonomiska ramar beskriva prioriteringar och strategier för hur verksamheten kan anpassas till förutsättningarna.

Med utgångspunkt från ovan lämnar styrelsen följande underlag för områden inom dess verksamhetsansvar; verksamhetsområde service, verksamhetsområde digitalisering samt de regiongemensamma staberna.

Regionstyrelsen kommer utöver detta underlag också att erhålla plan- och budgetunderlag från övriga nämnder och styrelser.

Förutsättningar

Landstingsstyrelsen redovisade för 2018 en negativ budgetavvikelse på totalt 169 miljoner kronor eller 5,2 procent. Budgetunderskott finns bland annat inom fastighetskostnader på 73 miljoner kronor, merkostnader för hyrpersonal på 50 miljoner kronor samt underskott inom egna personalkostnader, bland annat för AT- och ST-läkare. Budgetunderskottet uppvägs till viss del av överskott på centrala anslag bland annat för komponentavskrivningar.

Styrelsens ansvarsområde har för 2019 förändras i bildandet av den nya regionkommunen. FoU-staben, enheten för analys och kvalitet, läkemedelscentrum, sjukhusvårdens stab samt primärvården har övergått till den nya hälso- och sjukvårdsnämnden. Tillkommit har beställarfunktionen för tandvård. Dessa verksamheterna sammantaget visade under 2018 ett underskott på 105 miljoner kronor.

Utgångsläget för verksamheten 2019 är ett fortsatt arbete med åtgärder och utvecklingsarbete som ska ge effekt på kort och lång sikt. För att minska kostnadsutvecklingen och gå mot en verksamhet inom de fastställda ekonomiska ramarna för 2019 har verksamheterna tagit fram åtgärdsplaner.

För att säkerställa att åtgärderna genomförs och att verksamheter klaras inom ekonomisk ram fortsätter arbetet med krav på tydligare analyser i syfte att regionens verksamheter ska klara sin budget. I samband med regiondirektörens resultatdialoger följs beslutade åtgärder upp och i de fall där avvikelse noteras ska ytterligare åtgärder vidtas.

Prioritering och strategier på kort och lång sikt

Digitalisering

Inom Digitalisering och medicinsk teknik pågår ett förändringsprogram för att långsiktigt komma i ekonomisk balans. Aktiviteter för att nå detta mål är bland annat; omförhandlingar och besparingar inom befintliga serviceavtal, effektiviserade arbetssätt, ifrågasätta återrekryteringar vid pensionsavgångar.

2019-03-0512

Modern informations- och kommunikationsteknologi (IKT) skapar helt nya förutsättningar för att utföra, samordna och utveckla såväl hälso- och sjukvård som kvalitetsuppföljning och forskning. Det skapar nytta för invånare, personal i verksamhet och beslutsfattare.

Framtidens vårdinformationsstöd är en förutsättning för att säkerställa medicinskt resultat, tillgänglighet och kompetensförsörjning med bibehållen eller förbättrad arbetsmiljö i vården. Verksamheten måste arbeta med att tillvarata möjligheter och genomföra de förändringar som behövs för att nå framgång. Utvecklingen av verksamhet och framtidens vårdinformationsstöd ska präglas av nya arbetssätt där processer, IT-stöd och behov samspelar.

Inom digitaliseringsområdet sker en snabb utveckling som innebär att det behövs en väl fungerande infrastruktur bestående av bland annat datanätverk, datorer, smartphones, servertjänster, datalagring och IT-säkerhetslösningar. Resurser för att etablerade tjänster i vården som direkt ger nytta för både medarbetare och invånare, exempelvis digitala vårdmöten, webbtidbok samt stöd och behandling, behöver förstärkas. Genom att ta fram en digital strategi för landstinget samt införa portföljstyrning, kommer vi att kunna prioritera initiativ och genomföra de som ger störst positiv effekt för verksamheten.

Investeringar – fastighetskostnader

Inom fastighetsprocessen finns många utmaningar framförallt vad gäller alla fastighetsinvesteringar och omflyttningar. Fortsatt arbete med att minska förhyrningar pågår tillsammans med hälso- och sjukvården. Att upphöra med förhyrningar som paviljonger för viss vårdverksamhet anses inte som genomförbart eftersom det får negativa effekter för verksamheten.

Det akuta fastighetsunderhållet är i ett kritiskt läge och fastigheterna har stora behov av omfattande åtgärder. Tillsammans med verksamhetsföreträdare måste arbetssätt tas fram som både hanterar kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Ett antal investeringsprojekt kommer att behöva senareläggas för att investeringsutbetalningarna ska rymmas inom investeringsramen. De kommande åren stora investeringsbehov medför ökade avskrivningskostnader.

Kompetensförsörjning

Att kunna attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla kompetenser är en avgörande förutsättning för att Region Västerbotten ska klara sitt uppdrag. Ett framgångsrikt arbete med kompetensförsörjning förutsätter att regionen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och att länet uppfattas som en attraktiv region att bo, leva och verka i.

Regionen måste vidta ett brett spektrum av åtgärder på alla nivåer för att behålla och utveckla medarbetare och verksamhet samt för att rekrytera och attrahera nya medarbetare. För att klara nuvarande och framtida kompetensförsörjningsutmaningar måste många frågor hanteras samtidigt på alla nivåer och det är framförallt viktigt att verksamheterna arbetar för att behålla redan anställd personal. Att arbeta med förändrade arbetssätt/arbetsformer, kompetensutveckling, karriärvägar och medarbetarnas arbetsmiljö är viktiga frågor som regionen måste arbeta än mer fokuserat med för att säkerställa verksamhetens behov.

2019-03-0512

Uppdrag från fullmäktige – långsiktig och finansierad investeringsplan

För att klara att hantera det ökade investeringbehovet behöver likviditeten förstärkas. Under 2018 uppgick investeringarna till nästan 1 200 miljoner kronor. Hittills har regionen upptagit lån motsvarande 1 600 miljoner kronor för att finansiera strategiska investeringar. Fortsatt upplåning kommer att krävas för att fullfölja investeringsplanen. Den nu framtagna planen visar på ett finansieringsbehov som överstiger finansieringsmöjligheterna. En prioritering av planen kommer att krävas. Ytterligare finansieringsalternativ kommer att behöva undersökas. Uppdraget till verksamheten är att ta fram en prioriterad och finansierad investeringsplan med en tioårig planeringshorisont som underlag för den ekonomiska planeringen för planperioden.

Uppdrag från fullmäktige – Hållbar ekonomi

Den för Region Västerbotten gemensamma regionplanen 2019 innehåller regionens inriktningsmål, strategier och uppdrag till nämnder och styrelser. Ett av de riktade uppdragen från regionfullmäktige till regionstyrelsen är att utreda/förbereda åtgärder för ekonomisk hållbarhet för kommande planperiod.

För att uppnå en hållbar ekonomi för Region Västerbotten behövs;

- nära och effektiv vård
- hållbara budgetramar i verksamheten
- långsiktig, finansierad investeringsplan
- fullt finansierad pensionsskuld – med delmål för perioden.

Regiondirektören har lämnat uppdrag till förvaltningarna att ta fram förslag till åtgärder som kommer att beredas av centrala ledningsgruppen. Efter beredning av förvaltningarna och den centrala ledningsgruppen kommer underlagen att hanteras av styrelsens arbetsutskott och förslag lämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige.

Uppdrag från fullmäktige - Utreda och ta fram underlag för att införa en ny styrmodell under kommande planperiod

Regionkommunbildningen 2019 innebar att verksamhet sammanfördes från tre olika organisationer (före detta Västerbottens läns landsting, före detta Regionförbundet Västerbottens län, och den del av verksamheten vid Länsstyrelsen Västerbottens län som arbetar med företagsstöd) och bildade en ny organisation. För att ge den nya organisationen bästa möjliga förutsättningar att verka som en enhet och öka tydlighet i styrning och prioriteringar har en översyn av Region Västerbottens styrmodell inletts. Styrningen ska syfta till att uppnå god kvalitet med god ekonomisk hushållning.

Utgångspunkterna är att styrmodellen ska:

- bygga på en bred politisk överenskommelse och vara hållbar över tid,
- kunna anpassas efter regionens olika verksamhetsområden,
- säkerställa tydlighet, effektivitet och ansvarstagande
- säkerställa att styrningen på organisationsnivå och individnivå hänger samman och att beslut från fullmäktige ska kunna följas fram till genomförande och uppföljning
- påverka organisationens beslut och beteende så att regionen uppfattas som attraktiv, begriplig, rättvis och effektiv
- skapa förutsättningar för en kultur där medarbetare känner sig motiverade och delaktiga.

2019-03-0512

Arbetet ska beskrivas i regionplanen för 2020-2023 för att sedan pågå under hela planperioden.